

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-341-5-7>

CURRENT STATE OF UKRAINIAN CONTEMPORARY ART: PERSONALITIES, GENRES, TRENDS

ПОТОЧНИЙ СТАН СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА: ПЕРСОНАЛІЇ, ЖАНРИ, НАПРЯМИ

Ryvlyna V. N. **Ривліна В. М.**

*PhD of Social Communications,
Lecturer, Art expert
Dnipro, Ukraine*

*кандидатка наук з соціальних
комунікацій
лекторка, арт експертка
м. Дніпро, Україна*

Починаючи з кінця лютого 2022 року, від початку російського вторгнення в Україну, українське мистецтво, як й інші сфери, зазнало радикальної трансформації. Переживши первинний шок, українська культура почала жити і творити в новій системі координат.

Від самого початку тема війни для українських митців і мисткинь набула першочергового значення. Хоча, на думку деяких дослідників, «твори українських художників у перші місяці повномасштабного вторгнення насправді складно називати мистецтвом у тому сенсі, що ми звикли. Бо воно несло дуже прямі, абсолютно нескладні меседжі, наближені навіть до пропаганди.» [1]

Поступово, крізь призму травматизації суспільства та шоку від усвідомленого, українське мистецтво починає функціонувати за принципово новими сценаріями:

- фіксація подій на суто локальних рівнях: Буча, Ірпень, Маріуполь, Київ, Херсон, Дніпро, Запоріжжя, Краматорськ тощо;

- розпочалася потужна війна наративів, війна культур. Десятиріччями більшість українців не задавалися питанням: а, власне, де ота чиста, автентична українська культура? Де українські художники, скульптори? Де український театр і кіно? Чому українська література представлена лише обмеженим колом письменників і поетів? Адже представників української культури було набагато, НАБАГАТО більше. Відтепер українці почали активно цікавитися та шукати інформацію про «своє, українське»: історію, мову, культуру, мистецтво тощо;

- щодня, щогодини українське мистецтво чуттєво реагує на події в країні. Це стосується не лише реалій війни, а й гострих соціально-політичних питань. Творчість митців є прямим віддзеркаленням, живою реакцією на болючу несправедливість, безкарність та всюдозволеність окремих персоналій та випадків, які, на тлі щоденних обстрілів України та загибелі людей, набувають особливого цинізму;

- виконує документальну функцію (як фотогафія). Фіксує звірства росіян, наслідки руйнувань, загубленість та відчай людей, мужність та відданість ЗСУ, героїзм наших захисників і захисниць;
- сьогодні місія мистецтва вбачається також в наступному: все закарбувати і передати світові правду;
- протидія російській пропагандистській машині. Українське мистецтво, на відміну від шоу-бізнесу (тут довго панував наратив «ми поза політикою»), зайняло жорстку проукраїнську позицію;
- українське мистецтво на разі переживає потужний колективний досвід, а українські митці новітнього періоду транслюють усе побачене та пережите крізь призму власної творчості;
- також, створюється мистецький архів, який в майбутньому стане важливим свідченням війни та документальними доказами у міжнародному судочинстві як над країною-агресором в цілому, так і над конкретними військовими злочинцями.

На сьогодні візуальна комунікація з глядачем відбувається через такі інструменти, як:

- Колаж.
- Оммаж.
- Ілюстрація.
- Плакат.
- Нейромистецтво.
- Візуальна графіка та дизайн.
- Діджитал арт.

Вищезазначені техніки образотворчого мистецтва є «швидкими» у виконанні, а тому митці мають змогу миттєво й максимально зрозуміло для реципієнта реагувати на події.

За останні півтора роки з'явилася нова генерація сучасних митців і мисткинь, творчість яких шириться завдяки соцмережам: Нікіта Тітов, Олег Логов, Олена Ліберті, Беата Куркуль, Олексій Сай, Kinder Album, Ольга Єрмеєва, Юрій Денисенков, Микита Кадан, Леся Хоменко та ін. У поточному році українські художники і художниці потужно комунікують зі світом завдяки численним виставкам та резиденціям.

За словами Романа Яціва, «теперішні події спонукали художників більш відповідально відноситися до свого фаху. Це збагатить мистецтво, бо раніше було багато вичерпання і запозичення, вторинні естетичні ідеї, а натомість забулися громадянські і ціннісні координати, які повинні супроводжувати творчість художників» [2]

Література:

1. Адамович Н. Палаючий кремль та «жорстокий півнік»: як мистецтво під час війни відтворює реальність та допомагає виживати. Zmina. Центр прав людини. 2023 р. <https://zmina.info/articles/palayuchyuy-kreml%CA%B9-ta-zhorstokyy-pivnyk-yak-mystetstvo-pid-chas-viyny-vidtvoryuye-real%CA%B9nist%CA%B9-ta-dopomahaye-vyzhyvaty/>]

2. Шиян О. Війна збагатить мистецтво: як сучасні реалії впливають на культуру, традиції і творчість. ZAXID.NET. 2023. https://zaxid.net/viyna_v_ukrayini_vpliv_na_kulturu_traditsiyi_tvorchist_n1555908

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-341-5-8>

**THE INFLUENCE OF FOLK AND MASS CULTURE
ON THE FORMATION OF THE WORLDVIEW OF UKRAINIANS
AFTER FEBRUARY 24, 2022**

**ВПЛИВ НАРОДНОЇ ТА МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ
НА ФОРМУВАННІ СВІТОГЛЯДУ УКРАЇНЦІВ ПІСЛЯ
24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ**

Yasiuk T. L. Ясюк Т. Л.

*Scientific and Pedagogical Worker at the
Musical Art of Pop Department
Municipal Institution of Higher Education
of the Kyiv Regional Council "Pavel
Chubynsky Academy of Arts",
Postgraduate student at the Department of
Cultural Studies and Intercultural
Communications
National Academy of Managerial Personnel
of Culture and Arts
Kyiv, Ukraine*

*науково-педагогічний працівник кафедри
музичного мистецтва естради
Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія
мистецтв імені Павла Чубинського»,
аспірантка кафедри уультурології та
міжкультурних комунікацій
Національна Академія керівних кадрів
культури і мистецтв»
м. Київ, Україна*

24 лютого 2022 став переламною датою в новітній історії України. Російська загарбницька війна, що триває з 2014 року та донедавна мала підступний та повзучий характер, переросла в тотальне протистояння українського народу проти дикунської навали, яка прагне встановити свої правила життя та поглинути нашу державу повністю. Культура миттєво на це відреагувала, творча продуктивність зараз сягає нечуваного рівня, митці об'єднуються та чинять спротив на мистецько-інформаційному фронті.